

RĪGAS VĒSTURISKĀ CENTRA SAGLABĀŠANAS UN ATTĪSTĪBAS PADOME

2012. gada 21.martā

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā (VKPAI) Rīgā, Pils ielā 22 – 105

175. sēdes PROTOKOLS

Sēdē piedalās: Padomes locekļi: J.Asaris, D.Baltiņa, J.Dambis, A. Kronbergs, I.Tapiņa, J.Zilgalvis, V.Valgums
Konsultanti:
V.Brūzis – Rīgas pilsētas Būvvalde
A.Kušķis – Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments
V.Cielava - jurists
Projektu pārstāvji:
J.Bērziņš - Dzīvojamā nama rekonstrukcija Elizabetes ielā 18
S.Ņikiforovs - Ar ēkas jumta paaugstināšanu saistīto fasāžu principiālais risinājums projektam „Kongresu nama rekonstrukcija”
L.Markova - Informatīvās izkārtnes izvietojums uz mākslas muzeja “Rīgas birža” fasādes.

Sēdi vada: A.Kronbergs

Sēdi protokolē: B.Mūrniece

Sēdi atklāj: 15.00

1.

Padomes 175. sēdes darba kārtība (Pielikums nr. 1.)

B.Mūrniece informē, ka A.Cinis savu viedokli par 175.sēdes darba kārtībā iekļautajiem jautājumiem ir iesniedzis rakstiski, kas tiks pievienots protokolam. V.Brūzis lūdz rast iespēju papildināt darba kārtību ar jautājumu par informatīvās izkārtnes izvietojumu pie muzeja „Rīgas birža”. Padome apstiprina darba kārtību ar izmaiņām.

2.

Padomes 176. sēde un tās darba kārtība

Padome vienojas 176. sēdi organizēt 2012.gada 4. aprīlī plkst. 15.00, 177. sēdi Padome vienojas rīkot 2012.gada 18.aprīlī plkst. 15.00. V.Brūzis informē, ka Rīgas domes izpilddirektors 4.aprīlī labprāt informētu par Brīvības alejas projekta norisi un attīstību.

3.

Zemes gabalu Kaļķu ielā 1 (7.grupa, 142.grunts) un Jaunavu ielā 19 (7.grupa, 137.grunts) sadalīšana; iesniedzējs: Rīgas pilsētas Būvvalde

Ziņo: V.Brūzis informē par ieceri.

Padome un eksperti izsakās par ieceri:

J.Dambis: noteikti neatbalsta zemes gabalu izmaiņas, jo tādā veidā var rasties situācija, ka ar laiku visas inženierbūves var tikt izdalītas kā atsevišķi zemes gabali, būtiski pārveidojot vēsturisko plānojuma struktūru.

A.Kušķis: šādu mazu jautājumu šobrīd nedrīkstētu līdz galam nolemt. Ir vairāki iesniegumi, kuri seko cits citam, ņemot vērā Rīgas Namu pamatkapitāla izmaiņas. Šajā kvartālā ir Rīgas Tehniskās universitātes ēka, kas ir kultūrvēsturiski vērtīga un jau izmainījusi vēsturisko situāciju, bet tas nenozīmē, ka ar šādiem maziem gabaliem šobrīd situāciju vajadzētu mainīt vēl vairāk. Ierosina visus jautājumus izvērtēt kompleksi ar lielāka mēroga zemes ierīcības projektu.

J.Asaris: nepiekrīt pašreizējam piedāvājumam, bet uzskata, ka to var risināt, mainot ielas sarkanās līnijas.

V.Valgums: iespējams no juridiskā viedokļa šāds risinājums būtu pieņemams, bet tas radītu arī nevajadzīgu precedentu.

A.Kronbergs: ar pašreizējiem nolūkiem zemes gabala sadalīšana ir riskanta, tāpēc to neatbalsta.

Padome balso par lēmumu: Atbalstīt iesniegto Zemes gabalu Kaļķu ielā 1 (7.grupa, 142.grunts) un Jaunavu ielā 19 (7.grupa, 137.grunts) sadalīšanas ieceri

Par – 0;

Pret – 6: J.Asaris, D.Baltiņa, J.Dambis, A. Kronbergs, J.Zilgalvis, V.Valgums;

Atturas – 0: I.Tapiņa.

Lēmums: neatbalstīt iesniegto Zemes gabalu Kaļķu ielā 1 (7.grupa, 142.grunts) un Jaunavu ielā 19 (7.grupa, 137.grunts) sadalīšanas ieceri.

4.

Zemes gabalu Kaļķu ielā 1A (7.grupa, 128.grunts) un Kaļķu ielā b/n (7.grupa, 164.grunts) sadalīšana;

Iesniedzējs: Rīgas pilsētas Būvvalde

Ziņo: V.Brūzis informē par ieceri

Padome un eksperti izsakās par ieceri:

D.Baltiņa: uzskata, ka zemes gabals var palikt arī nesadalīts pašvaldības īpašumā līdz brīdim, kad kāds plānos to apbūvēt, bet obligāti saglabājot dzīvojamo funkciju. Rīgā šobrīd ir dažas dārgas neapbūvētas vietas, ko būtu labi tādas arī tuvākajā laikā atstāt.

A.Kušķis: atgādina, ka SIA „Rīgas nami” atdalīto zemes daļu vēlas ieguldīt savā pamatkapitālā.

I.Tapiņa: šeit risināms arī ielas jautājums. No šāda viedokļa, sakārtojot pilsētvidi, ierosinājums būtu atbalstāms.

J.Zilgalvis: nolūkā sakārtojot pilsētas vidi un ielas telpu, ierosinājums būtu atbalstāms.

V.Valgums: neatkarīgi no tā, ko būvē vai nebūvē, ir pēdējais laiks tikt skaidrībā ar zemes robežām. Šo konkrēto ierosinājumu var atbalstīt.

J.Asaris: nejūt striktu nepieciešamību šos zemes gabalus sadalīt.

A.Kronbergs: nolūkā sakārtojot plānojumu, atbalsta minēto ieceri.

Padome balso par lēmumu: atbalstīt Zemes gabalu Kaļķu ielā 1A (7.grupa, 128.grunts) un Kaļķu ielā b/n (7.grupa, 164.grunts) sadalīšanas ieceri.

Par – 4: A. Kronbergs, I.Tapiņa, J.Zilgalvis, V.Valgums;

Pret – 1: D.Baltiņa;

Atturas – 2: J.Dambis; J.Asaris.

J.Dambis: ja jautājuma iesniedzējs ir pašvaldība, to būtu nepieciešams risināt plašāk, plānojot lielākas teritorijas sakārtošanu.

Lēmums: atbalstīt Zemes gabalu Kaļķu ielā 1A (7.grupa, 128.grunts) un Kaļķu ielā b/n (7.grupa, 164.grunts) sadalīšanas ieceri.

Padome balso par lēmumu: Ņemot vērā nozīmīgo atrašanās vietu, Padome aicina Rīgas pašvaldību izstrādāt un iesniegt izvērtēšanai Padomē kompleksu attīstības risinājumu teritorijai, kas ietver Jaunielu, Krāmu ielu, Rātslaukumu, Grēcinieku ielu un 11.novembra krastmalu.

Par – 7: J.Asaris, D.Baltiņa, J.Dambis, A. Kronbergs, I.Tapiņa, J.Zilgalvis, V.Valgums;
Pret – 0;
Atturas – 0.

Lēmums: Ņemot vērā nozīmīgo atrašanās vietu, Padome aicina Rīgas pašvaldību izstrādāt un iesniegt izvērtēšanai Padomē kompleksu attīstības risinājumu teritorijai, kas ietver Jaunielu, Krāmu ielu, Rātslaukumu, Grēcinieku ielu un 11.novembra krastmalu.

5.

Dzīvojamā nama rekonstrukcija Elizabetes ielā 18.

Projektētājs un iesniedzējs: AS „Palast Architects”

Ziņo: J.Bērziņš informē par projekta ieceri

Padome un eksperti izsakās par ieceri:

V.Brūzis: Rīgas pilsētas Būvvalde jau ir izsniegusi PAU. Uzskata, ka pagalmu var pārsegt. Mansarda paaugstināšanas pieļaujamība ir VKPAI kompetence. Jumta slīpumu varētu mainīt, veidojot jaunu stāvu uz pagalmu.

J.Dambis: konkrēts vērtējums no Inspekcijas šobrīd būtu pārags, jo jautājums vēl nav iesniegts, Inspekcijas speciālisti vēl nav iedziļinājušies un savas prasības pauduši. Vispirms būtu jānoskaidro un jādefinē saglabājamās vērtības, kas vēl nav izdarīts.

I.Tapiņa: šajā piedāvājumā neko negatīvu nesaskata, ja tas nepārkāpj atklāto kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanas prasības.

V.Valgums: ja tiek ievērotas normatīvo aktu prasības un saglabātas vērtības, esošajai vēsturiskajai videi apdraudējumu neredz. Tās ir nianse, ko no ielas telpas nevar pamanīt. Var tikai apsveikt, ka kāds īpašums tiek sakārtots.

D.Baltiņa: jumtu paaugstināšana Rīgas vēsturiskajā centrā ir kļuvusi par uzkrītoši negatīvu tendenci. Uzskata, ka tas nav vienīgais iespējamais risinājums ēkas saglabāšanai. Mums jāciens un jānovērtē jau esošais ēkas veidols. Nebūtu vēlams iet vēl viena stāva izbūvēšanas virzienā.

J.Asaris: no funkcionālā un ēkas izmantošanas viedokļa saskata iespēju ātri veidošanai. Skeptiski vērtē jumta paaugstināšanas ideju. Piedāvājums pagaidām nav pārliecinošs. Atbalsta to logailu atjaunošanu, kas dažādu apsvērumu dēļ savulaik ir aiztaisītas.

J.Zilgalvis: var piekrist logailu izveidošanai un pagalma pārsegšanai, kas asociējas ar stikla izbūvēm, kas 19.gs. beigās bijušas virs kāpņu telpām. Jumta kores pacelšanas nepieciešamību nesaskata. Jāizvērtē ēkā esošās kultūrvēsturiskās vērtības.

Padome lēmumu nepieņem.

6.

Ar ēkas jumta paaugstināšanu saistīto fasāžu principiālais risinājums projektam „Kongresu nama rekonstrukcija”. Projektētājs un iesniedzējs: SIA „NAMS”

Ziņo: S.Ņikiforovs informē par projekta ieceri. Lūdz Padomes viedokli par ieceri, kā arī konkrēti par evakuācijas kāpnēm ēkas galvenajā fasādē.

Padome un eksperti izsakās par ieceri:

I.Tapiņa: ieejas mezglā risinājums salīdzinājumā ar iepriekšējo reizi ir daudz labāks. Ja vien ugunsdzēsēji pieļauj risināt evakuācijas kāpnes citādāk, būtu jāizvērtē iespēja to darīt.

J.Asaris: piedāvātais risinājums ir uzlabojums, salīdzinot ar iepriekšējo reizi. No vizuālā viedokļa evakuācijas kāpnes konkrētajā vietā nebūtu pieļaujamas.

J.Zilgalvis: projekta virzība ir pozitīva, konceptuāli atbalstāma. Evakuācijas kāpnēm būtu jāmeklē cits risinājums.

V.Brūzis: nepiekrīt ēkas galvenās ieejas pārveidošanas iecerei. Izeju no pazemes stāvvietas var atrisināt savādāk. Ļoti svarīgi būtu uzrādīt ēkas un tās interjera saglabājamās vērtības, tajā skaitā lielā lustra. Padomei nevajag uzņemties pārāk lielu atbildību, pieņemot lēmumu par evakuācijas kāpņu neizvietošanu uz galvenās fasādes, tāpēc uzskata, ka arhitektam jāmeklē evakuācijas kāpņu radošāks risinājums. Uzsver nepieciešamību pārdomāt apdares materiāla izvēli.

D.Baltiņa: jāizvērtē, vai tomēr ir iespējams ēkas galveno ieeju risināt ar kāpnēm, kas būtu saglabājams akcents. Fasādes apakšējā lēta būtu jāsašina, lai redzētu, kāda ēka bijusi līdz šim. Nepieciešams izvērtēt interjera vērtības. Drošības un evakuācijas jautājumi ir ļoti aktuāli visā pasaulē, tāpēc uzskata, ka jāmeklē risinājumi ugunsdzēsēju prasību izpildei. Apdares materiālu izvēle ir rūpīgi pārdomājama.

A.Kušķis: jāizvērtē, kā ēka iekļausies pilsētvidē arī skatos no augšas. Jaunais ieejas risinājums ir cerīgs, labāks par iepriekšējiem. Jautājumā par lielo lustru – tas bija unikāls dizains, tāpēc jādomā par lustras restaurāciju, jo negribētos piekrist viennozīmīgai šāda elementa aizvākšanai no interjera. Ņemot vērā, ka ļoti aktualizējies ilgtspējīgas jautājums un vietējo materiālu izmantošanas nepieciešamība, aicina šos principus ietvert dizaina koncepcijā.

J.Dambis: joprojām trūkst ieceres vizualizācija, analizējot, kā paaugstinātais apjoms iekļausies pilsētvidē. Neskaidrs paaugstinātās daļas apdares materiāls. Uzskata, ka ir ļoti svarīgi kaut ko no vēsturiskā interjera saglabāt. Evakuācija jārisina citā veidā, kas nebojā fasādes tēlu.

V.Valgums: nav pārliecības, ka piedāvātā koncepcija ir pilnīgi adekvāta objekta nozīmīgumam. Joprojām trūkst viengabalainas koncepcijas. Jāpievērš uzmanība gaismas efektiem, kas šim objektam ļoti pietāvētu. Interjerā nav konceptuālas tīrības un skaidrības. Maksimāli būtu jāsaģlabā jau esošās vērtības. Evakuācijas kāpņu risinājumi jāmeklē vēl citi, par drošības risinājumiem neuzveļot atbildību Padomei. Biedējoša ir autora pārāk skaidrā pārliecība, ka citu variantu apjoma risinājumiem nebūs.

Padomes locekļi diskutē par lēmuma nepieciešamību un tā formulējumu.

D.Baltiņa: kopumā jau principiāls atbalsts ir izskanējis, bet tomēr jāņem vērā, ka objekts ir unikāls un daudz lietu vēl ir uzlabojamas. Jautājums, par kuru varētu būt vienprātība, ir atbalstīt projekta tālāko virzību.

I.Tapiņa: uzskata, ka šis joprojām ir konsultatīvs jautājums, kaut vai no normatīvo aktu viedokļa, tāpēc Padomei lēmums nav jāpieņem.

V.Brūzis: iespējams, projektētājam ir jānoslēdz kāds darba etaps, lai turpinātu strādāt un attīstīt idejas. Tāpēc arī iespējams, ka lēmums ir nepieciešams.

Pēc diskusijām Padome balso par lēmumu: atbalstīt iesniegto ar ēkas jumta paaugstināšanu saistīto fasāžu principiālais risinājums projektam „Kongresu nama rekonstrukcija”.

Par – 0;

Pret – 1: J.Dambis;

Atturas – 6: J.Asaris, D.Baltiņa, A. Kronbergs, I.Tapiņa, J.Zilgalvis, V.Valgums

Lēmums: neatbalstīt iesniegto ar ēkas jumta paaugstināšanu saistīto fasāžu principiālais risinājums projektam „Kongresu nama rekonstrukcija”.

7.

Informatīvās izkārtnes izvietojums uz mākslas muzeja “Rīgas birža” fasādes.

Projektētājs: L.Markova; iesniedzējs: Rīgas pilsētas Būvvalde

Ziņo:

V.Brūzis informē par izvērtēšanas nepieciešamību. Viedoklis ir atšķirīgs no VKPAI viedokļa. Uzskata, ka izkārtne ir izvietojama, nevis aizklājot logus, bet gan gar dzegu. Ņemot vērā augsti kvalitatīvo fasādes restaurāciju, Rīgas Būvvalde izkārtnes augšējo daļu nevēlas saskaņot, kā kompromisu atstājot apakšējo izkārtni. Jāņem vērā arī jautājuma izvērtēšanas steidzamība.

L.Markova informē par projekta ieceri: konstatē, ka dažādu Būvvaldes speciālistu viedoklis ir atšķirīgs. Projektējot ēku, bija paļāvība, ka ieeja pēc izmēra ir tik liela, ka varēs nest slodzi kā galvenā ieeja. Reklāmas iespēja tika risināta ar delikātām plāksnēm pie pašas ieejas. Diemžēl, tika konstatēts, ka cilvēki šo ieeju nepamana un nelielās plāksnes nekalpo savai funkcijai. Taču projektā nebija citas iespējas, kā atrisināt galveno ieeju un galveno vestibulu. Tāpēc sadarbībā ar muzeja administrāciju tika izvērtēti dažādi reklāmas izvietojuma risinājumi, pieņemot lēmumu par diviem reklāmas vairogiem virs galvenās ieejas, neveidojot masīvu vienu, bet gan divus mazākus vairogus. Augšējais vairogs būs nemainīgs, apakšējais – atkarībā no izstādēm, tiks mainīts apmēram 5 reizes gadā. Ēkas arhitektūra netiks skarta, tiks izmantotas demontējamas konstrukcijas, reklāmas maiņas brīdī rāmis nebūs pamanāms. Logu aizsegšana ēkas izmantošanu neiespaido, jo tur atrodas izstāžu zāles, kam dabiskais apgaismojums nav nepieciešams. Vairogi respektē ēkas arhitektūru. Papildus apgaismojums šobrīd netiks likts, lai nebūtu pārāk uzkrītoši. Reklāmai uz fasādes vēsturiski nevienas konkrētas vietas nav bijis, tāpēc to izvietot virs dzegas būtu maldinoši, nevajadzīgi un bezmērķīgi. Tas arī neatrisinātu galvenās ieejas iezīmēšanu. Kā rekonstrukcijas autorei šis variants liekas muzeja vajadzībām vispieņemamākais, akcentējot gan galveno ieeju gan informējot par izstādēm. Katram redzams, ka tas nepieder ēkai, tas ir tikai muzeja akcents – izstrādāts pārdomāti un delikāti. Šī versija ir vislabākā, visdelikatākā un nepārprotami atrisina galveno ieeju.

Padome un eksperti izsakās par ieceri:

D.Baltiņa: ņemot vērā pasaules pieredzi, uzskata, ka piedāvātais risinājums nav veiksmīgs. Jāmeklē citi risinājumi, kas būtu mazāk dramatiski konkrētai vietai, piemēram, garie šaurie karogi.

L.Markova: karogi dod tikai vizuālu akcentu, kustību, no kuriem nevar nolasīt informāciju. Tie asociējas ar lielveikalu izpārdošanu reklāmām.

A.Kronbergs: vai paredzēts izvietot līdzīgas izkārtnes arī ieejai no M.Pils ielas puses, radot vienādu muzeja tēlu?

L.Markova: no M.Pils ielas puses šādas izkārtnes nebūs. Tur paredzēts vienoties ar VKPAI par iespēju izvietot reklāmu uz ēkas sānu sienas VKPAI pagalma pusē. Katra puse ir pilnīgi atšķirīga.

J.Dambis: Ēkas arhitektūra jau diktē ieeju, tās atrašanās iespējai, uzrakstam uz ēkas un reklāmas jautājumiem ar arhitektoniskiem paņēmieniem bija jābūt atrisinātiem jau projektēšanas laikā. Šajā gadījumā ieejas meklējumos tiešām varētu būt maldīšanās. Risinājums ir tradicionāls, pierasts un ne visai veiksmīgs. Būtu nepieciešams oriģinālākas idejas, ņemot vērā muzeju, kas tiek reklamēti. Ēkas izeja ir uz Doma laukumu, publisko telpu ar ļoti mazu transporta plūsmu, kas ļauj meklēt arī netradicionālus risinājumus. Piedāvātais varētu būt kā pagaidu risinājums tikai konkrētajam pasākumam, nākotnē meklējot citu pieeju.

J.Asaris: VKPAI šis variants tiešām tika saskaņots, gan ne bez diskusijām. Uzskata, ka šobrīd varētu piekrist maināmajam variantam, kopējo informatīvās izkārtnes risinājumu aicina pārdomāt un meklēt alternatīvu.

A.Kušķis: balsotu pret šādu risinājumu. Restaurācija ir tik skaista, un projekts ir tik vērtīgs, ka piedāvātais risinājums ir barbarisms. Ir sajauktas divas lietas – ieejas atrašana un informēšana. Uz divām fiktīvajām durvīm var uzlikt delikātu uzrakstu, ka ieeja ir blakus. Izstāžu informācijai jāmeklē delikātāki, gaisīgāki risinājumi.

V.Valgums: mainīgo izkārtni var saskaņot kā pagaidu risinājumu. Ieejas iezīmēšanai jāmeklē citi risinājumi. Aicina informācijas izvietojumam izmantot laukuma telpu ar brīvi stāvošu dizainu.

A.Kronbergs: piedāvātais risinājums nav pieņemams. Piekrīt kolēģiem, aicinot informācijas izvietojumam izmantot Doma laukuma telpu. Uzskata, ka arī iekšējā navigācija muzejā nav skaidra un pietiekami pārdomāta.

L.Markova: Dažbrīd mēs esam tik pārņemti ar pārāk modernām un sarežģītām idejām, ka vēsturiskajām ēkām nodarām postu. Kāpēc nevar lietas risināt vienkārši? Neuzskata, ka ieeju ēkā kāds cits būtu varējis atrisināt savādāk un labāk. Pa Doma laukumu tomēr braukā mašīnas un jebkas, ko tur noliks, būs traucējošs, par to arī visas instances nevarēs vienoties. Mulsinoša ir situācija, kad tiek apstrīdēta arhitekta ideja, kura restaurācijas un rekonstrukcijas projekts pirms brīža tika atzīts par kvalitatīvu un labu. Aicina Padomi izskatīt iespēju izvietot reklāmu kā pagaidu variantu, piemēram, uz 4 mēnešiem, lai pārbaudītu, kā tas izskatās dabā.

Padome balso par lēmumu: Piekrist mainīgās (apakšējās) izkārtnes piedāvājumam kā pagaidu risinājumam konkrētajai izstādei. Aicināt turpināt meklēt informācijas izvietošanas un galvenās ieejas akcentēšanas risinājumus.

Par – 5: J.Asaris, J.Dambis, A. Kronbergs, J.Zilgalvis, V.Valgums;
Pret – 0;
Atturas –2: I.Tapiņa, D.Baltiņa.

Lēmums: Piekrist mainīgās (apakšējās) izkārtnes piedāvājumam kā pagaidu risinājumam konkrētajai izstādei. Aicināt turpināt meklēt informācijas izvietošanas un galvenās ieejas akcentēšanas risinājumus.

Sēdi slēdz: plkst. 19.00

Sēdi vadīja:

A.Kronbergs

Sēdē piedalījās:

J. Asaris

D.Baltiņa

J.Dambis

I.Tapiņa

J.Zilgalvis

V.Valgums

Protokolēja: B.Mūrniece